

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj-septembar/rujan 2010. godine

Sarajevo, novembar/studeni 2010. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	5
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	6
3.1. <i>Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)</i>	6
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	7
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	8
3.5. <i>Depoziti</i>	8
3.6. <i>Kredit</i>	9
3.7. <i>Berze</i>	10
4. Vanjski sektor.....	10
5. Strane direktne investicije.....	11

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Postepeni oporavak evropske ekonomije u prvih devet mjeseci 2010. se samo djelomično odrazio u BiH. Tako je BH ekonomija najvjerovatnije stagnirala uprkos početku oporavka izvoza. To je prema kratkoročnim indikatorima bio rezultat pada finalne potrošnje, investicija i uvoza s jedne, te porasta izvoza s druge strane. Naime, negativni trendovi na tržištu rada, te pad novčanih priliva iz inostranstva su doveli do pada raspoloživog dohodka domaćinstava koji je uz skroman porast javnih prihoda rezultirao padom privatne i javne potrošnje. Pored toga, problemi u finansiranju, te povećana rizičnost investicija su rezultirali nastavkom prošlogodišnjeg pada investicija. Ovakav pad domaće tražnje je neminovno doveo do pada uvoza koji čak ni uz djelomičan oporavak izvoza nije bio dovoljan da nadjača negativan doprinos rastu domaće tražnje. U prilog stagnaciji ekonomske aktivnosti takođe govore i indikatori iz realnog sektora. Naime, u prvih devet mjeseci je zabilježen tek blagi porast industrijske proizvodnje (0,8%), pad građevinskih radova (od 22%), realni pad maloprodaje, stagnacija trgovine, te određeni porast turizma i ugostiteljstva.

Pad finalne potrošnje u prva tri tromjesečja 2010. je bio rezultat realnog pada privatne uz skroman porast javne potrošnje. Osnovni razlozi za to su bili smanjenje raspoloživog dohodka domaćinstava i skroman porast javnih prihoda. Pad raspoloživog dohodka je prije svega bio rezultat sve snažnijih negativnih trendova na tržištu rada, ali takođe i nastavka prošlogodišnjeg snažnog smanjenja novčanih priliva građana iz inostranstva. Pored toga, rast potrošačkih cijena u 2010. je nakon deflacije u prethodnoj godini umanjio kupovnu moć i onako reduciranog raspoloživog dohodka, dok je smanjena kreditna aktivnost banaka dodatno ugrozila finansiranje privatne potrošnje. Domaća proizvodnja i uvoz potrošačkih dobara, te promet u maloprodaji ukazuju da je snažan pad raspoloživog dohodka bio praćen padom privatne potrošnje tako da je štednja sektora domaćinstava najvjerovatnije ostala približno nepromjenjena ili u najgorem slučaju neznatno smanjena u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, preliminarni podaci o konsolidovanim budžetima BiH ukazuju na blag nominalni i realni porast javne potrošnje.

Recesijom izazvan snažan dvocifreni pad investicija iz 2009. godine je nastavljen u 2010. i to skoro nepromjenjenim intenzitetom. Ovakav pad je rezultat smanjenja kako privatnih tako i javnih investicija. Kao glavni uzroci se pripisuju slabi poslovni rezultati preduzeća u protekle skoro dvije godine, povećani rizici investiranja obzirom na pad i spori oporavak izvozne tražnje, te skroman porast javnih prihoda. Finansiranje privatnih investicija je dodatno otežano uslijed reducirane dostupnosti bankarskih kredita, te pada direktnih stranih ulaganja koji prisutni skoro od samog početka svjetske finansijske krize.

Negativna štednja sektora preduzeća i vlade, te stagnacija štednje domaćinstava su doveli do kakvog takvog smanjenja bruto nacionalne štednje u prvom polugodištu. Uprkos tome, znatno snažniji pad investicija je, kroz pad uvoza opreme, više nego prepolovio deficit tekućeg računa u poređenju sa prethodnom godinom. Pad deficita tekućeg računa u prvih polugodištu karakteriše prije svega značajan pad vanjsktrgovinskog deficita roba od 16,4%, praćenog dvocifrenim smanjenjem tekućih priliva po osnovu transfera i dohodaka. Pad robnog deficita u prvih devet mjeseci je bio rezultat

snažnog porasta vrijednosti robnog izvoza od 29% i skromnog porasta uvoza od 8,7. Ipak, imajući u vidu ogroman skok cijena energenata i metala, a djelomično i hrane, te dominantnu ulogu ovih kategorija u ukupnom porastu izvoza i uvoza, realni rast robnog izvoza se najvjerojatnije kretao između 5-10% dok je uvoz zabilježio realni pad od 3-5%. Tako je brži oporavak izvoza u odnosu na uvoz doveo do pozitivnog doprinosa vanjskog sektora ukupnom ekonomskom rastu u prvom polugodištu.

Nastavak oporavka prije svega EU ekonomije bi u skorijoj budućnosti mogao dodatno ojačati tražnju za BiH izvozom i na taj način još više ojačati postojeće trendove početka ekonomskog oporavka u BiH.

Napomena: Ova „Informacija“ je sastavljena na temelju raspoloživih podataka koji su dostavljeni od proizvođača podataka sa septembrom/rujnom 2010. godine.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Tokom 2009. godine u Bosni i Hercegovini zabilježen je pad industrijske proizvodnje od 3,3% u odnosu na prošlu godinu. Podaci iz prvog polugodišta 2010. godine ukazivali su na to da je BiH privreda ušla u fazu stabilizacije i blagog oporavka. Međutim proces oporavka je još uvijek nedovoljan i nije na nivou zemalja EU iz razloga što određene industrijske grane još uvijek trpe posljedice prošlogodišnje krize. Tako prema podacima BHAS-a industrijska proizvodnja u BiH u periodu januar – septembar 2010. godine bilježi skromno povećanje proizvodnje od 0,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano na mjesečnom nivou prema posljednjim dostupnim podacima za septembar 2010. godine na nivou BiH registrirano je smanjenje industrijske proizvodnje od 1,2% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Međutim podaci entitetskih zavoda za statistiku se dosta razlikuju u odnosu na rezultate BHAS-a.¹ Tako prema posljednjim raspoloživim podacima o industrijskoj proizvodnji za septembar 2010. godine u oba entiteta zabilježen je rast industrijske proizvodnje. Rast industrijske proizvodnje u RS-u u septembru 2010. godine iznosio je 2,5%, dok je rast industrijske proizvodnje u FBiH bio nešto veći i iznosio je 4,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Indeksi industrijske proizvodnje u BiH u 2010. godini.

Indeksi g/g		2007	2008	2009	Januar 2010	Februar 2010	Mart 2010	April 2010	Maj 2010	Juni 2010	Juli 2010	August 2010	Septembar 2010	Jan-Sep 2010
Industrijska proizvodnja	FBiH	108,6	107,9	88,4	100,1	103,5	102,5	102,6	104	96,7	96,7	100,9	104,3	101,8
	RS	101,4	116,8	119	111	101,8	105,8	111,0	112	101,5	88,5	105,9	102,5	104,1
fizički obim	BiH	-	-	96,7	99,5	99,5	104,3	102,7	105	95,7	95,3	107,1	98,8	100,8

1.2. Tržište rada BiH

Prosječan broj zaposlenih lica u BiH u periodu I-VIII 2010. godine je iznosio 677,1² hiljada i manji je za 2,4% u odnosu na isti period 2009. godine. Prema standardnoj klasifikaciji djelatnosti najveće smanjenje broja zaposlenih je bilo u oblasti prerađivačke industrije (5,5%), građevinarstva (8,9%) te ugostiteljstva (12,3%). Prosječan broj nezaposlenih u BiH u periodu I-VIII 2010. godine je iznosio 516,2 hiljada lica što je za 4,4% više u odnosu na isti period 2009. godine. Zvanična stopa nezaposlenosti u BiH je u avgustu 2010. godine iznosila 43,4% dok je anketana stopa nezaposlenosti za 2010. godinu iznosila 27,2%.

Prosječna neto plata u BiH u periodu I-VIII 2010. godine je iznosila 795 KM i veća je za 0,7% u odnosu na isti period 2009. godine. Prosječna penzija u BiH u periodu I-IX 2010. godine je iznosila 333³ KM i manja je za 1,2% u odnosu na isti period 2009. godine. Minimalna penzija u septembru 2010. godine se nije mijenjala i u FBiH iznosila 296 KM a u RS 160 KM.

¹ Podaci Agencije za statistiku BiH i entitetskih zavoda za statistiku se razlikuju se zbog neusklađenosti metodologija prilikom obračunavanja indeksa industrijske proizvodnje.

² Agencija za statistiku BiH je objavila revidirane podatke o broju zaposlenih u BiH za period septembar 2009. godine do mart 2010. godine.

³ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od BH entiteta u ukupnom broju penzionera.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	678.704	-2,7%
II 2010.	677.084	-2,8%
III 2010.	676.358	-2,5%
IV 2010.	676.802	-2,5%
V 2010.	677.221	-2,5%
VI 2010.	676.997	-2,4%
VII 2010.	677.290	-2,1%
VIII 2010.	675.999	-1,9%
I-VIII 2010.	677.057	-2,4%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	516.121	5,7%
II 2010.	519.462	5,6%
III 2010.	519.207	5,2%
IV 2010.	515.685	4,6%
V 2010.	512.243	4,4%
VI 2010.	512.153	4,0%
VII 2010.	516.262	3,9%
VIII 2010.	517.508	3,4%
IX 2010.	517.062	2,9%
I-IX 2010.	516.189	4,4%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	789	0,7%
II 2010.	782	-1,0%
III 2010.	798	0,9%
IV 2010.	799	0,7%
V 2010.	795	1,1%
VI 2010.	798	0,7%
VII 2010.	799	0,8%
VIII 2010.	800	1,9%
I-VIII 2010.	795	0,7%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	334,0	-1,3%
II 2010.	333,7	-1,5%
III 2010.	333,6	-1,4%
IV 2010.	332,8	-1,3%
V 2010.	333,4	-1,3%
VI 2010.	333,1	-1,3%
VII 2010.	332,2	-1,0%
VIII 2010.	332,2	-0,8%
IX 2010.	331,9	-0,9%
I-IX 2010.	333,0	-1,2%

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Ukupni prihodi od indirektnih poreza u periodu januar-septembar 2010. godine, u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 5,26%, što predstavlja direktan rezultat rasta prihoda od akciza i putarina. **Kod prihoda od carina** u navedenom vremenskom okviru evidentiran je pad od 15,52%. Ovaj pad predstavlja nastavak negativnog trenda iz 2009. godine, uslijed stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) i smanjenja uvoza. **Prihodi od PDV-a**, u periodu januar-avgust 2010. godine nalaze u odnosu na 2009. godinu bilježe rast od 1,75%. S druge strane, **prihodi od akciza**, u posmatranom periodu bilježe rast od 15,78%, što je rezultat harmonizacije sa Evropskom unijom i usaglašavanjem modela i visine akciza sa zemljama u okruženju. Slično prihodima od akciza i **prihodi od putarina** u posmatranom razdoblju bilježe rast od 33,53%.

(u milionima KM za period januar-septembar)

Indirektni porezi	2009	2010	Trend
Carine	259	219	-15,52%
Akcize	747	865	15,78%
PDV	2.083	2.120	1,75%
Putarine	171	228	33,53%
Ukupno	3.261	3.432	5,26%

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Prihodi od direktnih poreza u u periodu januar-septembar 2010. godine u FBiH bilježe rast od 1,9% u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane u RS prihodi od direktnih poreza su u posmatranom periodu pali za 12,1%. Prihodi od doprinosa za predstavljeni vremenski okvir u FBiH su porasli za 5,9%, dok je u RS evidentiran pad od 1%. Kod ukupnih prihoda, generisanih kod entitetskih poreskih uprava, koji pored direktnih poreza i doprinosa, uključuju i ostale takse, kazne i naknade evidentiran je rast od 5,5% u FBiH i pad od 3,5% u RS.

(u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH (januar-septembar)			RS (januar-septembar)		
	2009	2010	%	2009	2010	%
Direktni porezi	382,3	389,7	1,9%	282,4	248,2	-12,1%
Porez na platu	191,5	196,7	2,7%	94,6	93,3	-1,4%
Porez na dobit	122,2	138,5	13,3%	114,6	93,3	-18,5%
Porezi građana	65,8	51,8	-21,2%	37,7	38,4	2,0%
Ostali porezi	2,8	2,8	-1,3%	35,6	23,2	-34,9%
Ostale takse, kazne i naknade	241,0	260,6	8,1%	209,4	205,0	-2,1%
Doprinosi	1.745,0	1.847,4	5,9%	866,3	857,9	-1,0%
PIO	982,5	1.025,1	4,3%	459,1	458,7	-0,1%
Zdravstvo	682,8	739,2	8,3%	354,2	345,3	-2,5%
Nezaposleni	79,7	83,1	4,3%	17,8	17,6	-0,9%
Dječija zaštita	-	-	-	34,7	34,4	-0,6%
Zapošljavanje invalida	-	-	-	0,6	1,8	-
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	2.368,3	2.497,7	5,5%	1.358,1	1.311,1	-3,5%

2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Ukupni prihodi ostvareni u budžetu Federacije BiH u prvih osam mjeseci 2010. godine u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 7%. Prihodi u budžetu Republike Srpske su za period januar-maj 2010. godine viši za 2,2% u odnosu na isti period 2009. godine. Rashodi za posmatrano razdoblje u FBiH bilježe rast od 3,7 %, odnosno rast od 18,9% u RS.

(u milionima KM za period januar-avgust)

Federacija BiH	2009	2010	%
Prihodi	817,57	874,57	7%
Porezni prihodi	648,15	763,65	17,8%
Neporezni prihodi	169,42	110,92	-34,5%
Rashodi	952,03	986,95	3,7%
Plaće i naknade	127,22	112,58	-11,5%
Materijal i usluge	35,08	47,15	34,4%
Tekući transferi	478,27	635,24	32,8%

(u milionima KM za period januar-maj)

Republika Srpska	2009	2010	%
Prihodi	533,78	545,29	2,2%
Porezni prihodi	135,98	473,50	248,2%
Neporezni prihodi	67,97	70,89	4,3%
Rashodi	575,95	684,59	18,9%
Plaće i naknade	256,43	252,80	-1,4%
Materijal i usluge	29,98	24,05	-19,8%
Subvencije i transferi	242,10	112,53	-53,5%

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Inflacija u BiH je u periodu I-IX 2010. godine iznosila 2%. Najveće povećanje cijena u pomenutom periodu je bilo u kategorijama transporta (7,8%), stanovanja i energenata (3,4%) te alkohola i duvana (23,1%). S druge strane, cijene hrane i bezalkoholnih pića kao jedne od najvećih kategorija u CPI indeksu su smanjene za 1,8% u istom periodu.

CPI - BiH	g/g
I 2010.	101,4
II 2010.	101,7
III 2010.	101,9
IV 2010.	102,4
V 2010.	102,6
VI 2010.	102,5
VII 2010.	101,8
VIII 2010.	101,7
IX 2010.	101,9
I-IX 2010.	102,0

3.2 Monetarni agregati

Monetarni agregat M2 (novčana masa) je na kraju IX mjeseca tekuće godine je dostigao nivo od 13,6 milijardi KM, što predstavlja smanjenje od 1,5% u odnosu na prethodni mjesec, ali i povećanje u odnosu na isti period prethodne godine od 7,7%. Što se tiče komponenti novčane mase (M1 i QM) i kod njih je zabilježeno smanjenje u odnosu na prethodni mjesec, ali i rast u odnosu na isti period prethodne godine. Detaljniji prikaz se može vidjeti u tabeli ispod.

U milionima KM

Period	Gotovi na izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)	Gotovi na izvan banaka	Depoziti po viđenju u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti	Depoziti po viđenju u stranoj valuti	Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Monetarni agregati; M2 (M1+QM)
Jan-10	2.275,5	3.162,3	4,9	5.442,7	2.002,0	3.875,5	5.877,5	1.777,4	1.398,2	3.931,1	7.106,7	12.984,2
Feb-10	2.269,6	3.176,2	4,3	5.450,1	2.006,0	3.846,1	5.852,1	1.791,9	1.424,9	3.967,7	7.184,5	13.036,6
Mar-10	2.254,9	3.319,1	3,8	5.577,8	1.974,6	3.907,5	5.882,1	1.774,0	1.572,0	3.992,2	7.338,2	13.220,3
Apr-10	2.269,5	3.289,2	5,0	5.563,7	2.005,0	4.008,0	6.013,0	1.714,3	1.667,2	3.986,9	7.368,4	13.381,4
Maj-10	2.278,0	3.250,5	4,5	5.533,0	1.980,8	4.064,4	6.045,2	1.700,6	1.634,4	4.037,0	7.372,0	13.417,2
Jun-10	2.286,5	3.082,3	7,1	5.375,9	1.989,6	3.871,9	5.861,5	1.789,2	1.684,5	4.086,4	7.560,1	13.421,6
Jul-10	2.348,1	3.179,9	7,0	5.535,0	2.072,9	4.017,5	6.090,4	1.807,4	1.636,3	4.037,9	7.481,6	13.572,0
Avg-10	2.367,8	3.426,7	5,7	5.500,2	2.064,7	4.114,2	6.178,9	1.822,1	1.683,8	4.134,6	7.640,5	13.819,4
Sep-10	2.407,4	3.273,3	7,6	5.688,3	2.109,1	4.005,2	6.114,3	1.826,0	1.620,5	4.052,9	7.499,4	13.613,7
stope rasta g/g u %												
Jan-10	-4,6%	1,2%	-22,2%	-1,3%	-3,9%	6,3%	2,6%	-1,6%	-6,8%	12,0%	4,2%	3,5%
Feb-10	-3,2%	3,2%	-25,9%	0,4%	-2,6%	6,9%	3,4%	1,8%	-5,8%	11,6%	5,2%	4,4%
Mar-10	-2,7%	10,9%	-41,5%	4,9%	-2,0%	10,2%	5,8%	0,7%	7,1%	10,4%	7,2%	6,6%
Apr-10	-3,9%	10,6%	-62,1%	4,0%	-4,6%	17,0%	8,8%	-2,9%	14,2%	10,0%	7,5%	8,1%
Maj-10	-2,1%	15,4%	-29,7%	7,5%	-1,6%	13,7%	8,2%	-2,3%	12,4%	11,3%	8,1%	8,1%
Jun-10	-0,8%	9,7%	-15,5%	4,9%	0,2%	7,0%	4,6%	5,9%	17,7%	11,8%	11,6%	8,4%
Jul-10	1,5%	-3,1%	89,2%	-1,2%	2,0%	12,6%	8,7%	5,6%	12,2%	9,2%	8,9%	8,8%
Avg-10	3,5%	1,2%	50,0%	2,1%	3,4%	11,0%	8,4%	6,0%	13,1%	11,3%	10,4%	9,5%
Sep-10	6,0%	0,9%	68,9%	3,0%	6,6%	8,8%	8,0%	5,4%	10,5%	7,1%	7,4%	7,7%
stope rasta m/m u %												
Jan-10	0,3%	-6,3%	-18,3%	-3,6%	-0,4%	-0,1%	-0,2%	-0,3%	-3,0%	1,1%	-0,1%	-0,1%
Feb-10	-0,3%	0,4%	-12,2%	0,1%	0,2%	-0,8%	-0,4%	0,8%	1,9%	0,9%	1,1%	0,4%
Mar-10	-0,6%	4,5%	-11,6%	2,3%	-1,6%	1,6%	0,5%	-1,0%	10,3%	0,6%	2,1%	1,4%
Apr-10	0,6%	-0,9%	31,6%	-0,3%	1,5%	2,6%	2,2%	-3,4%	6,1%	-0,1%	0,4%	1,2%
Maj-10	0,4%	-1,2%	-10,0%	-0,6%	-1,2%	1,4%	0,5%	-0,8%	-2,0%	1,3%	0,0%	0,3%
Jun-10	0,4%	-5,2%	57,8%	-2,8%	0,4%	-4,7%	-3,0%	5,2%	3,1%	1,2%	2,6%	0,0%
Jul-10	2,7%	3,2%	-1,4%	3,0%	4,2%	3,8%	3,9%	1,0%	-2,9%	-1,2%	-1,0%	1,1%
Avg-10	0,8%	7,8%	-18,6%	4,8%	-0,4%	2,4%	1,5%	0,8%	2,9%	2,4%	2,1%	1,8%
Sep-10	1,7%	-4,5%	33,3%	-1,9%	2,2%	-2,6%	-1,0%	0,2%	-3,8%	-2,0%	-1,8%	-1,5%
prosječni rast za prvih devet mjeseci g/g u %												
2009.	-1,3%	-17,8%	10,9%	-11,3%	-3,6%	-9,1%	-7,2%	4,3%	-7,1%	6,3%	2,6%	-2,1%
2010.	-0,7%	5,5%	1,2%	2,7%	-0,3%	10,3%	6,4%	2,5%	8,3%	10,5%	8,0%	7,3%
prosječni rast za prvih devet mjeseci m/m u %												
2009.	-1,3%	0,5%	4,1%	-0,3%	-1,6%	0,0%	-0,6%	0,0%	-0,3%	1,0%	0,4%	-0,1%
2010.	0,7%	-0,2%	5,6%	0,1%	0,6%	0,4%	0,4%	0,3%	1,4%	0,5%	0,6%	0,5%

Izvor: CBBiH

3.3 Prosječna obavezna rezerva

Osnovica za obračun obavezne rezerve (OR) na kraju IX mjeseca tekuće godine je dostigla nivo od oko 15,6 milijardi KM. Iako je na mjesečnom nivou zabilježen rast (od svega 0,8%), prisutno je smanjenje od 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Tokom istog mjeseca je nastavljeno smanjenje ukupnih sredstava koja banke drže na računima kod CB, a po osnovu OR od 0,9% g/g. U istom periodu došlo je i do smanjenja viška sredstava iznad zakonski propisanog minimuma za

održavanje OR, i to do smanjenja od 1,2%. Stopa obavezne rezerve je i dalje nepromjenjena i iznosi 10%, a prosječna stopa po kojoj banke drže sredstva kod CB iznosi 21%. Detaljniji prikaz se može vidjeti iz tabele ispod.

U milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika	Prosječna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve
Jan-10	15.764,6	1.623,9	3.203,2	3.203,2	1.579,2	20%	10%
Feb-10	15.688,3	1.613,4	3.086,2	3.086,2	1.472,8	20%	10%
Mar-10	15.649,5	1.604,4	3.024,7	3.024,7	1.420,3	19%	10%
Apr-10	15.790,4	1.630,7	3.144,5	3.144,5	1.513,8	20%	10%
Maj-10	15.873,7	1.645,8	3.096,2	3.096,2	1.450,4	20%	10%
Jun-10	15.788,5	1.644,2	3.041,8	3.041,8	1.397,6	19%	10%
Jul-10	15.524,7	1.622,4	3.036,9	3.036,9	1.414,5	20%	10%
Avg-10	15.448,7	1.618,1	3.149,6	3.149,6	1.531,5	20%	10%
Sep-10	15.572,8	1.634,2	3.233,5	3.233,5	1.599,3	21%	10%
stope rasta u g/g u %							
Jan-10	-7,8%	-20,7%	1,9%	1,9%	44,1%		
Feb-10	-7,8%	-20,7%	0,9%	0,9%	43,8%		
Mar-10	-7,4%	-20,3%	1,1%	1,1%	45,3%		
Apr-10	-5,0%	-17,5%	7,5%	7,5%	59,4%		
Maj-10	-0,3%	0,2%	7,2%	7,2%	16,3%		
Jun-10	0,4%	2,2%	9,8%	9,8%	20,5%		
Jul-10	-0,9%	1,4%	5,8%	5,8%	11,3%		
Avg-10	-3,4%	-1,5%	-3,3%	-3,3%	-5,1%		
Sep-10	-2,9%	-0,6%	-0,9%	-0,9%	-1,2%		
stope rasta u m/m u %							
Jan-10	0,3%	1,1%	7,9%	7,9%	15,9%		
Feb-10	-0,5%	-0,6%	-3,7%	-3,7%	-6,7%		
Mar-10	-0,2%	-0,6%	-2,0%	-2,0%	-3,6%		
Apr-10	0,9%	1,6%	4,0%	4,0%	6,6%		
Maj-10	0,5%	0,9%	-1,5%	-1,5%	-4,2%		
Jun-10	-0,5%	-0,1%	-1,8%	-1,8%	-3,6%		
Jul-10	-1,7%	-1,3%	-0,2%	-0,2%	1,2%		
Avg-10	-0,5%	-0,3%	3,7%	3,7%	8,3%		
Sep-10	0,8%	1,0%	2,7%	2,7%	4,4%		
prosječni rast za prvih devet mjeseci g/g u %							
2009.	-5,1%	-41,7%	-19,3%	-19,3%	96,9%		
2010.	-3,9%	-8,6%	3,3%	3,3%	26,0%		
prosječni rast za prvih devet mjeseci m/m u %							
2009.	-0,8%	-4,0%	0,6%	0,6%	11,5%		
2010.	-0,1%	0,5%	1,0%	1,0%	2,0%		

Izvor: CBBiH

3.4 Devizne rezerve Centralne banke BiH

Ukupne devizne rezerve CB BiH na kraju IX mjeseca 2010. godine su dostigle nivo od oko 6,3 milijardi KM. Tokom ovog mjeseca devizne rezerve su zabilježile smanjenje od 2,7% u odnosu na isti period prethodne godine, ali i smanjenje u odnosu na prethodni mjesec (od 1,8%). Detaljniji prikaz se može vidjeti u tabeli ispod.

U milionima KM

Godina	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-10	64,1	5,9	105,7	3.042,3	2,2	2.814,6	6.034,7	6.033,8	5.523,5	583,0
Feb-10	68,2	4,5	85,7	3.081,3	2,3	2.797,3	6.039,3	6.038,4	5.517,0	510,3
Mar-10	68,4	3,5	72,6	2.942,0	2,2	3.104,8	6.193,5	6.192,6	5.666,9	525,7
Apr-10	73,7	3,5	103,9	2.455,1	2,4	3.511,7	6.150,3	6.149,4	5.670,6	478,8
Maj-10	81,3	1,8	75,5	2.430,1	2,6	3.523,6	6.114,9	6.116,9	5.617,9	496,0
Jun-10	84,3	1,9	103,1	2.209,1	3,6	3.551,3	5.953,4	5.952,2	5.459,9	492,3
Jul-10	75,1	2,7	69,4	2.386,5	2,0	3.562,9	6.098,6	6.097,6	5.619,1	478,5
Avg-10	61,4	0,2	116,1	2.653,0	2,4	3.541,8	6.374,9	6.373,9	5.882,4	491,5
Sep-10	60,2	0,2	63,4	2.612,4	1,8	3.519,9	6.257,8	6.256,8	5.775,0	481,8
stopa rasta g/g u %										
Jan-10	0,0%	1.375,0%	-31,7%	-37,7%	-95,4%	164,0%	-1,9%	-1,9%	-0,7%	-12,5%
Feb-10	0,0%	1.400,0%	-45,6%	-32,5%	-95,1%	115,5%	-0,4%	-0,4%	0,8%	-12,0%
Mar-10	18,8%	1.066,7%	-63,2%	-35,1%	-94,2%	153,3%	2,3%	2,3%	4,0%	-13,0%
Apr-10	33,3%	1.066,7%	-30,0%	-42,3%	-91,9%	143,7%	3,8%	3,8%	4,2%	-1,4%
Maj-10	41,4%	800,0%	-48,7%	-40,3%	-89,9%	147,3%	6,8%	6,8%	7,3%	1,0%
Jun-10	54,4%	850,0%	-32,3%	-48,6%	-84,5%	206,1%	4,7%	4,7%	5,1%	0,1%
Jul-10	33,6%	170,0%	-31,2%	-46,5%	-87,3%	132,1%	-1,1%	-1,1%	-0,9%	-3,5%
Avg-10	12,0%	-99,9%	-14,6%	-34,8%	-72,4%	76,6%	-2,6%	-2,6%	-2,7%	-1,2%
Sep-10	5,1%	-99,4%	-40,1%	-31,7%	-50,0%	45,9%	-2,7%	-2,7%	-2,7%	-3,7%
stopa rasta m/m u %										
Jan-10	1,3%	3,5%	-1,6%	-7,8%	0,0%	2,9%	-2,9%	-2,9%	-3,2%	0,9%
Feb-10	6,4%	-23,7%	-18,9%	1,3%	4,5%	-0,6%	0,1%	0,1%	-0,1%	2,2%
Mar-10	0,3%	-22,2%	-15,3%	-4,5%	-4,3%	11,0%	2,6%	2,6%	2,7%	0,8%
Apr-10	7,7%	0,0%	43,1%	-16,5%	9,1%	13,1%	-0,7%	-0,7%	0,1%	-8,9%
Maj-10	10,3%	-48,6%	-27,3%	-1,0%	8,3%	0,3%	-0,6%	-0,5%	-0,9%	3,6%
Jun-10	3,7%	5,6%	36,6%	-9,1%	38,5%	0,8%	-2,6%	-2,7%	-2,8%	-0,7%
Jul-10	-10,9%	42,1%	-32,7%	8,0%	-44,4%	0,3%	2,4%	2,4%	2,9%	-2,8%
Avg-10	-18,2%	-92,6%	67,3%	11,2%	20,0%	-0,6%	4,5%	4,5%	4,7%	2,7%
Sep-10	-2,0%	0,0%	-45,4%	-1,5%	-25,0%	-0,6%	-1,8%	-1,8%	-1,8%	-2,0%
prosječni rast za prvih devet mjeseci g/g u %										
2009.	0,0%	4758,8%	270,8%	-17,8%	-55,9%	20,5%	-8,3%	-8,3%	-10,5%	22,6%
2010.	22,1%	725,4%	-37,5%	-38,8%	-84,5%	131,6%	1,0%	1,0%	1,6%	-5,1%
prosječni rast za prvih devet mjeseci m/m u %										
2009.	0,0%	3012,6%	-4,8%	-2,2%	-22,8%	8,8%	0,3%	0,3%	0,5%	-1,1%
2010.	-0,2%	-15,1%	0,6%	-2,2%	0,7%	3,0%	0,1%	0,1%	0,2%	-0,5%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

Ukupni depoziti za devet mjeseci 2010. godine iznosili su 12,5 mlrd. KM što predstavlja povećanje u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 4,34%, odnosno 565,9 mil. KM. Rast ukupnih depozita rezultat je prvenstveno rasta depozita stanovništva koji čine polovinu ukupnih depozita na bankama u BiH. Sudeći prema dostupnim podacima koji pokazuju rast depozita stanovništva, a smanjenje kreditiranja, može se reći da stanovništvo pokazuje veću sklonost štednji, nego potrošnji i zaduživanju. Depoziti stanovništva za devet mjeseci 2010. godine iznosili su 6,2 mlrd. KM i zabilježili su rast u odnosu na isto razdoblje prošle godine od 13,8%. S druge strane, depoziti nefinancijskih poduzeća zabilježili su znatno skromniji rast. Za devet mjeseci 2010. godine iznosili su 3,8 mlrd. KM što predstavlja povećanje od svega 0,8% g/g. Depoziti sektora nefinancijskih poduzeća čini 30,6% ukupno prikupljenih depozita u BiH.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća ⁴	Depoziti opće vlade ⁵	Ostali depoziti ⁶
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	12.030	5.725	3.726	1.808	771
2010.	02.	12.024	5.816	3.714	1.731	763
2010.	03.	12.395	5.893	3.845	1.924	733
2010.	04.	12.450	5.979	3.852	1.864	755
2010.	05.	12.551	6.001	3.916	1.869	765
2010.	06.	12.518	6.068	3.816	1.829	805
2010.	07.	12.539	6.100	3.828	1.816	794
2010.	08.	12.796	6.116	4.055	1.813	811
2010.	09.	12.492	6.163	3.825	1.728	776
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	0,52%	12,05%	-1,62%	-26,86%	28,55%
2010.	02.	0,97%	12,39%	-1,06%	-27,11%	26,23%
2010.	03.	5,29%	14,38%	2,72%	-15,93%	24,62%
2010.	04.	6,62%	13,95%	5,16%	-13,90%	25,27%
2010.	05.	6,64%	15,13%	6,67%	-16,55%	18,21%
2010.	06.	7,14%	15,41%	3,59%	-13,40%	27,83%
2010.	07.	3,88%	14,59%	3,96%	-25,23%	24,91%
2010.	08.	6,46%	14,06%	5,40%	-16,24%	25,60%
2010.	09.	4,34%	13,79%	0,78%	-17,86%	18,22%
Prosječna godišnja stopa rasta za devet mjeseci						
2009.		-4,46%	-4,71%	3,49%	-20,44%	35,77%
2010.		4,65%	13,97%	2,85%	-19,23%	24,38%

Izvor: Centralna banka BiH

3.6. Krediti

Za razliku od ukupnih depozita, ukupni krediti za devet mjeseci 2010. godine zabilježili su znatno skromniji rast. Ukupno plasirani krediti u ovom razdoblju iznosili su 14,3 mlrd. KM, a stopa rasta 0,7% g/g. Krediti sektoru stanovništva iznosili su 6,3 mlrd. KM i zabilježili su negativnu stopu rasta od 2,3% g/g. Krediti dati nefinancijskim poduzećima za devet mjeseci tekuće godine iznosili su 7,5 mlrd. KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 2%. Krediti dati sektoru stanovništva i sektoru nefinancijskih poduzeća čine 96,5% ukupno datih kredita bh. institucionalnim sektorima.

⁴ Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

⁵ Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH.

⁶ U ostalim depozitima su depoziti nebankarskih finansijskih institucija i ostali depoziti.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Ostali krediti ⁷
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	14.015	6.258	7.330	324	102
2010.	02.	14.090	6.222	7.430	341	97
2010.	03.	14.134	6.218	7.481	350	85
2010.	04.	14.158	6.226	7.494	357	81
2010.	05.	14.228	6.245	7.536	369	79
2010.	06.	14.238	6.287	7.501	373	77
2010.	07.	14.256	6.283	7.486	411	76
2010.	08.	14.248	6.264	7.492	418	74
2010.	09.	14.253	6.283	7.469	427	74
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	-3,62%	-6,56%	-1,10%	20,47%	-37,08%
2010.	02.	-3,14%	-6,68%	-0,18%	19,81%	-36,09%
2010.	03.	-2,43%	-6,23%	0,61%	23,34%	-37,43%
2010.	04.	-1,99%	-5,64%	0,95%	19,88%	-35,40%
2010.	05.	-2,17%	-4,89%	1,67%	-17,62%	-33,11%
2010.	06.	-1,79%	-3,68%	1,21%	-16,85%	-30,07%
2010.	07.	-1,00%	-3,24%	1,77%	-8,21%	-26,70%
2010.	08.	0,58%	-3,00%	2,43%	39,45%	-20,78%
2010.	09.	0,66%	-2,28%	2,02%	35,88%	-21,92%
Prosječna godišnja stopa rasta za devet mjeseci						
2009.		9,88%	6,62%	11,93%	94,34%	-35,60%
2010.		-1,65%	-4,69%	1,04%	12,91%	-30,95%

Izvor: Centralna banka BiH

3.7. Berze u BiH

Poredeći vrijednosti ukupnog prometa na Sarajevskoj i Banjalučkoj berzi u septembru 2010. godine sa vrijednostima u septembru 2009. godine zabilježen je pad 42,25% dok poredeći ukupan promet u septembru 2010. godine u odnosu na ukupan promet u septembru 2008. godine bilježi pad od 84%. Na SASE je zabilježen pad prometa od 54,9% u odnosu na septembar 2009. godine, a poredeći ukupan promet u septembru 2010. godine u odnosu na promet u septembru 2008. godine promet bilježi takođe značajan pad od 91,9%.

Na BLSE je zabilježen pad prometa od 25,14% u odnosu na septembar 2009. godine, dok ukupan promet u septembru 2010. godine u odnosu na promet u septembru 2008. godine bilježi pad od 24,5%.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Sept-08	98,870,050.26	13,035,114.81	111,905,165.07
Sept-09	17,820,932.83	13,152,275.81	30,973,208.64
Sept-10	8,041,880.28	9,846,279.62	17,888,159.90

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu septembru 2008., 2009. i 2010. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Sept-08	8,627,080,169.73	4,525,827,610.48	13,152,907,780.21
Sept-09	7,459,442,496.71	3,767,186,511.85	11,226,629,008.56
Sept-10	6,820,594,234.61	3,517,864,100.59	10,338,458,335.20

⁷ U ostalim kreditima su krediti nebankarskim finansijskim institucijama i ostali krediti.

Procentualno poredeći vrijednosti kapitalizacije na SASE u septembru 2010. godine sa vrijednostima u septembru 2009. godine zabilježen je minimalan pad kapitalizacije od 8,56%, na BLSE pad od 6,62% ili ukupan pad kapitalizacije na obje berze u iznosu od 7,9%.

Poredeći vrijednosti u septembru 2010. godine sa vrijednostima u septembru 2008. godine ukupna kapitalizacija bilježi pad od 21,4%, SASE pad od 20,9% i BLSE pad od 22,3%.

4. Vanjski sektor

Na osnovu poslednjih dostupnih podataka iz Platnog bilansa centralne banke BiH za 2009. godinu možemo primjetiti sa se deficit na tekućem računu prepolovio u odnosu na 2008, uslijed pada spoljnotrgovinskog deficita. Takođe je primjetan značajan pad suficita u kategorijama usluge (-16%), dohoci (-24%) i tekući transferi (-13%). Direktno strane investicije su iznosile 50% manje u odnosu na priliv iz 2008. Zaduzivanje u inostranstvu je takođe značajno umanjeno.

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE

Izraženo u milionima KM

Period	2008	2009	2009/2008
I - TEKUĆI RAČUN (1+2+3+4)	-3.733,8	-1.807,1	-52%
1. ROBA	-9.432,2	-6.662,4	-29%
Izvoz robe, fob	6.888,4	5.711,5	-17%
Uvoz robe, fob	-16.320,7	-12.373,9	-24%
2. USLUGE	1.252,1	1.048,9	-16%
Potražuje	2.201,6	1.939,8	-12%
Duguje	-949,5	-890,9	-6%
3. DOHODAK	671,2	509,3	-24%
Potražuje	1.554,1	1.136,2	-27%
Duguje	-882,8	-626,9	-29%
4. TEKUĆI TRANSFERI	3.775,1	3.297,0	-13%
Potražuje	4.094,7	3.616,9	-12%
Duguje	-319,6	-319,9	0%
II - KAPITALNI I FINANSIJSKI RAČUN (1+2)	3.906,8	1.781,1	-54%
1.KAPITALNI RAČUN	393,6	347,0	-12%
2.FINANSIJSKI RAČUN	3.513,2	1.434,1	-59%
2.1. DIREKTNE INVESTICIJE	1.402,0	699,3	-50%
2.2. PORTFOLIO INVESTICIJE	-11,8	-37,7	220%
2.3. OSTALE INVESTICIJE	1.720,1	690,2	-60%
2.4. REZERVNA AKTIVA	402,8	82,4	-80%
III - NETO GREŠKE I PROPUSTI	-173,0	26,0	-115%

Za razdoblje januar - septembar 2010. godine izvoz iz BiH je iznosio 5,2 milijarde KM i u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast za 29,1%. Uvoz BiH za period januar – septembar 2010. godine iznosio je 9,9 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom takođe je doživio rast u iznosu od 8,7%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je za prvih devet mjeseci ove godine dostigao vrijednost od 4,6 milijardi KM i u poređenju sa prošlom godinom manji je za 7,6%.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za period januar – septembar 2010. godine vidljivo je da su nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u periodu januar – septembar 2010. godine uvezla 1,3 milijarde KM nafte i naftnih derivata, u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 27,6%.

Drugo mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju mašine, aparati i mehanički uređaji čiji je uvoz u prvih devet mjeseci 2010. godine iznosio 1,2 milijarde KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz mašina je pao za čak 6,5%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u periodu januar - septembar 2010. godine uvezeno u iznosu od 1 milijardu KM, i u odnosu na isti period prošle godine uvoz bilježi blagi pad od 0,6%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 886 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Nakon oporavka od ekonomske krize koja se najviše odrazila na metalnu industriju, došlo je do značajnog oporavka i rasta uvoza baznih metala u period januar – septembar 2010. godine u odnosu na isti period prošle godine. Oporavak ove industrije rezultirao je rastom uvoza baznih metala od 11,9%.

Na strani izvoza baznih metala situacija je dosta ohrabrujuća, jer je u prvih devet mjeseci 2010. godine rast izvoza iznosio respektabilnih 56,5%, a posmatrano vrijednosno BiH je na inozemna tržišta izvezla 1,1 milijardu KM ove kategorije proizvoda. Vrlo je bitno pronaći načina za uspješniji izvoz baznih metala, jer oni u ukupnom izvozu učestvuju sa oko 20% i svakako su najbolji BH izvozni potencijal.

Značajna kategorija izvoza je električna energija koje je BiH izvezla u iznosu od 379 miliona KM. Pad izvoza električne energije u prvih devet mjeseci 2010. godine u odnosu na isti period prošle godinu iznosi zanemarivih 0,1%. Bitno je spomenuti da BiH u spoljnoj trgovini sa električnom energijom ostvaruje suficit, a pored toga BiH je lider u proizvodnji električne energije u poređenju sa zemljama regiona.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u period januar – septembar 2010. godini ostvarila je izvoz od 448 miliona KM i učešće u ukupnom izvozu od 9,5%. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja je doživio rast od 25,4%. Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar - Septembar 2009	Januar - Septembar 2010	Promjena Januar - Septembar 2010/2009
UVOZ	9.116.183	9.911.890	8,7%
IZVOZ	4.046.291	5.228.224	29,1%
TRGOVINSKI DEFICIT	-5.069.892	-4.683.666	-7,6%

5. Strane direktne investicije

(u milionima KM) po kvartalima u 2008. 2009. i 2010. godini iznose:

	K1	K2	K3	K4
2008	86	241	163	87
2009	-6,4	160,8	134,2	184,4
2010	57,9	23,3		

Registrirana strana ulaganja u drugom kvartalu 2010. godine iznose **23,3** miliona KM, što je manje od ulaganja u drugom kvartalu 2009. godine za 85,5%, a poredeci sa direktnim stranim ulaganjima u drugom kvartalu 2008. godine procentualno su manja za 90,3%. Ukupna registrirana ulaganja u prvom polugodištu 2010.godine iznose 81,15 miliona KM što je manje 47,41% od ulaganja u prvom polugodištu prošle godine. Ukupna direktna strana ulaganja su manja 75,17% u poređenju sa ulaganjima u prvom polugodištu 2008.godine.